

ពរមវិទារ 4

នាំសេនអម៉ែត : 10 ក.យ. 2551

ពរមវិទារ 4

ความหมายของพระมหาวิหาร 4

- พระมหาวิหาร แบบลาว

ธรรมของพระมหาวิหารของท่านญูเป็นใหญ่
พระมหาวิหารเป็นหลักธรรมสำหรับทุกคน
ญูนหลักธรรมประจำใจที่จะช่วยให้เราดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างประเสริฐและบริสุทธิ์ หลักธรรมนี้ได้แก่

เมตตา ความปรารถนาให้ผู้อื่นได้รับสุข

กรุณา ความปรารถนาให้ผู้อื่นพัฒนาทุกข์

มุกิตา ความยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี

อุเบกษา การรู้จักภาวะเฉย

คำอธิบายพระมหาวิหาร 4

1. เมตตา :

ความปรารถนาให้ผู้อื่นได้รับสุข

ความสุขเป็นสิ่งที่ทุกคนปรารถนา

ความสุขเกิดขึ้นได้ทางกายและใจ เช่น

ความสุขเกิดการมีทรัพย์

ความสุขเกิดจากการใช้จ่ายทรัพย์เพื่อการบริโภค

ความสุขเกิดจากการไม่เป็นหนี้

และความสุขเกิดจากการทำงานที่ปราศจากโทษ
เป็นตน

2. กรุณา :

ความปรารถนาให้ผู้อื่นพัฒนา ความทุกข์ คือ
สิ่งที่เข้ามาเป็นภัยเดียวให้เกิดความไม่สงบภายใน

ไม่สงบภายใน

และเกิดขึ้นจากปัจจัยหลักประการด้วยกัน

พระพุทธองค์ทรงสรุปไว้ว่าความทุกข์มี 2

กลุ่มใหญ่ๆ ดังนี้

- ทุกข์โดยสภาพร่างกาย

หรือเกิดจากการเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติของร่างกาย
เช่น การเกิด การเจ็บไข้ ความแก่และ

ความตายสิ่งมีชีวิตทั้งหลายที่เกิดมาในโลกจะต้องประสาบถึงการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งรวมเรียกว่า กาภิทุกข์

- ทุกข์จรรยาทุกข์ทางใจ

อันเป็นความทุกข์ที่เกิดจากสาเหตุที่อยู่นอกตัวเรา
เช่น เมื่อปรารถนาแล้วไม่สมหวังก็เป็นทุกข์

การประสบภัยสิ่งอันไม่เป็นที่รักก็เป็นทุกข์ของการพลัด
พรากจากสิ่งอันเป็นที่รัก ก็เป็นทุกข์ รวมเรียกว่า
เจตสิกทุกข์

3. มุกิตา : ความยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี

คำว่า "ดี" ในที่นี่ หมายถึง

การมีความสุขหรือมีความเจริญก้าวหน้า

ความยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดีจึงหมายถึง

ความปรารถนาให้ผู้อื่นมีความสุขความเจริญก้าวหน้า
ยิ่งๆ ขึ้น ไม่มีจิตใจริษยา ความริษยา คือ

ความไม่สมบูรณ์ใจ ความໂກຮັງ

ความพุงชานหึงมักเกิดขึ้นเมื่อเห็นผู้อื่นได้ก้าวตัน
เช่น

เห็นเพื่อนแต่งตัวเรียบร้อยแล้วครูชุมเชยก็เกิดความ
มริษยาจึงแกล้งอาเจียนออก โคลน

หรือหนึ่งในป้ายตามเลือกงานของเพื่อนนักเรียน
คนอื่นให้สักปากล้ออะไร

เราต้องหมั่นฝึกหัดตันให้เป็นคนที่มีมุกิตา

เพราจะสร้างไมตรีและผูกมิตรกับผู้อื่นได้ยากและลึกซึ้ง

4. อุเบกษา : การรู้จักภาวะเฉย หมายถึง
การวางแผนเพราจะพิจารณาที่น้ำ

โครงการใดๆ โครงการใดๆ ก็ได้เช่น

ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ

โครงการใดๆ ก็ได้ตามนัยยอมชอบสนองคืนบุคคลผู้กระทำ

เมื่อเราเห็นโครงการใดๆ ก็ได้รับผลกระทบในทางที่เป็นโทษเรา
ไม่ควรต้องริบคิดคำเตือนเขาในเรื่องที่เกิดขึ้น

เราควรมีความปรารถนาดี

คือพยายามช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นจากความทุกข์ในลักษณะที่ถูกต้องตามท่านองค์กรธรรม